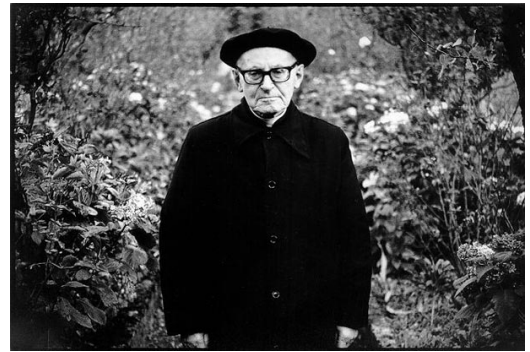

Jose Migel Barandiaranen ekarpena Arkeologia, Etnografia eta euskal Mitologiara

07.Sep - 08.Sep 2023

Cod. K15-23

Modalité:

En personne

Édition

2023

Type d'activité

Cours d'été

Date

07.Sep - 08.Sep 2023

Location

Herri Antzokia

Langues

Basque

Reconnaissance officielle par l'État

20 heures

Comité d'organisation

Fundación
BBVA

Description

Jose Migel Barandiaranek bere bizitzan ikerketa lerro nagusi hauek landu zituen: Arkeologia, Etnografia/Antropologia Kulturala eta Mitologia. Euskal Herriko hainbat herritan egindako landa-lanei esker XX. mendearen lehenengo erdi aldean baserrietan bizi zen giroa ezagutu ahal dugu (famiariaren ezaugarriak, janariak, lan-motak, baserriko lanak eta tresnak, ohiturak, festak, etab.) eta gainera, oraindik tarteka-tarteka eskualde batzuetan berreskuratu zitezkeen mito, elezahar, ipuin, etab. Bestalde, mendietan aurkitu zituzten trikuharri eta kobetan egindako lanei esker gaur egun ezagutzen ditugun historiaurrearen oinarriak jarri ahal izan zituen.

Objectifs

Ikastaro honetan XX mendean Euskal Herriak eduki duen ikertzaile garrantzitsuenetakora hurbilduko dira hizlariak. Bertan J.M. Barandiaranen landa-ikerketak, obra eta pentsamendua arakatuko dira eta euskal kulturaren ezagutzan eta gizartean izan zuen eragina.

En collaboration avec

José Miguel de Barandiaran
Fundazioa • Fundación

JMBK

Programme

07 09 2023

09:00 - 09:30	Erregistroa / Registro
09:30 - 09:45	Présentation par la Direction de l'activité
	Ikastaroaren irekitze ekitaldia Agustin Erkizia Olaizola UPV/EHU - Gipuzkoako Campuseko errektoreordea
09:45 - 10:45	"J. M. Barandiaran y el proyecto ETNIKER. Antecedentes, desarrollo y futuro" Dra. Mª Amor Beguiristain Gúrpide Nafarroako Unibertsitatea eta ETNIKER Elkarte José Zufiaurre Goya , ETNIKER Elkarte
10:45 - 11:45	"Barandiaranen mitologia bildumak ustiatzen" Juan Inazio Hartsuaga Uranga Doktorea UPPA eta NUPgatik Hizkuntzalaritza, Ahozko tradizioen eta interpretazioan
11:45 - 12:00	Atsedena
12:00 - 13:00	"JMB-ek garai historikoko arkeologian egindako lanak: gazteluak, eremitorioak" Jaione Agirre García Geografia eta Historian Lizentziatua eta BIBAT Arabako Arkeologia Museoko Teknikari Arduraduna.
13:00 - 14:30	"Irteera J.M.B. Museora. Ikusi ahal izango dira Barandiaran Museoa, bertan ikusgai egongo den erakusketa ibiltaria (Euskal Herriko Erdi Aroko Gazteluak / Castillos Medievales de Vasconia) eta ondoan dagoen Larruntza multzo hidraulikoa eta Errotatxo. Azalpenak emango dituzte: " Amaia Vicente Flores Barandiaran Museoa - Arduraduna Ander Arrese Gazteluberri eta Jentilbaratzako gazteluen indusketetako - Zuzendaria

08 09 2023

09:15 - 10:30	"JMB eta Ataunetikiko lotura" Jon Aizpurua Barandiaran ATAUNIKER Kultur Elkarte Jexux Aizpurua Barandiaran Barandiaran Fundazioa
10:30 - 11:30	"JMB eta Historiaurrearen inguruko ekarpena" Jose Antonio Mugica UPV/EHU - Letren Fakultatea
12:30 - 17:30	"Irteera Aralar aldera: Oiduko sarioa/Pikoketa artzantza mundua eta historiaurreko hilobiratze erritualak (Jentillarri/Arraztarangaña/Argarbi trikuharriak) eta Ondarreko harkutxa eta baratzeak" Jose Antonio Mugica UPV/EHU - Letren Fakultatea Fermín Leizaola Calvo Aranzadi Z. E.

Directed by

Jose Antonio Mujika Alustiza

UPV/EHU

Profesores

Jaione Agirre García

BIBAT Arabako Arkeologia Museoaren teknikari arduraduna (2018tik; museoan teknikari moduan 2006tik aritu da). Geografia eta Historian lizentziatua (EHU); Museoetan Masterra (Alcala de Henaresko Unibertsitatean); beste hainbat graduondoko ditu, besteak beste, arkeologiaren kudeaketan eta ondarean didaktikan. EHUko Erdi Aroaren Historiako irakasle ohia, eta euskara -erdara itzultzaile ere izana; ikerketan eta difusioan aritu den gai nagusienak: Erdi Aroaren Historia urbanoa Behe Erdi Aroan eta Aro Modernoaren hasieran; terminologia euskaraz; euskal arkeologia museoak; eta Goierri trikuharriak eta Aralarren mendien erabilera historikoa J. A. Mujika doktore eta EHUko Irakasle Titularraren zuzendaritzapean ikertzen aritu den taldearen ohiko kolaboratzailea da. Bere argitalpenetako batzuk aurkitu daitezke esteka honetan:
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=887066>

Jexux Aizpurua Barandiaran

Jon Aizpurua Barandiaran

Aizpurua Barandiaran, Jon (Ataun, 1958) - Kazetaria (Euskadi Irratia) 1981-2022 - Goierritarra aldizkariako Ataungo berri-emaile (-) - NONDIK aldizkarian hainbat artikulu 1980tik 2022ra. - Jentilbaratza eta Atauniker kultur elkarteko kide. - Jentilen Etorrera ikuskizunaren gidoilari eta zuzendari (1981-2023). - Ipuin-idazle eta kontalari. - Hainbat antzezlan. o Pagoa markes. o Habla en cristiano. o e.a. - Artikuluak: Nondik, Habe, Goierritarra, Argia, Deia... Bibliografia o Barandiaran. Jexux Aizpurua / Jon Aizpurua. Elkarlanean arg. 1999. o Joxe Migel Barandiaran (1889-1991). Jexux Aizpurua /Jon Aizpurua. Eusko Jaurlaritza, Kultura Saila. 2000. o Jentilen Etorrera, herri baten arima (1981-2005). Ataun VIII. aztergai beka 2005. Ataungo udala. o Sara Ikerlan Etnografikoa. Barandiaran. Itzulpena. Jexux Aizpurua eta Jon Aizpurua. Euskal Kultur Erakundea, Barandiaran Fundazioa eta Sarako Herriko Etxea. Baiona. 2011.

Ander Arrese

Dra. Mª Amor Beguiristain Gúrpide

Mª Amor Beguiristain Gúrpide (Pamplona, 1949) Arqueóloga y Etnógrafa navarra centrada preferentemente en el estudio del Neolítico y Calcolítico regional. Discípula de José Miguel de Barandiaran, quien despertó su interés por la etnografía y participó en la excavación de Axlor (Dima, Bizkaia) bajo su dirección. Su Tesis de doctorado le dirigió el catedrático Ignacio Barandiaran, quien le integró entre sus colaboradores y le permitió participar en excavaciones en Cantabria, Bajo Aragón y Navarra. Asistió a cursos de Typologie analytique del Profesor Georges Laplace. Ha sido Catedrática de Prehistoria y Etnología en la Universidad de Navarra. En el ámbito de la Prehistoria: Entre sus empeños cabe señalar la preocupación por establecer la relación entre monumentos funerarios megalíticos y su hábitat. Ha dirigido excavaciones en: el abrigo del Padre Areso (Bigüézal); el dolmen de Miruatza (Etxarri Aranaz); los dólmenes de Aitzibita, Charracadía, Sotoaldea y Morea (Navarra Media). En el ámbito de la Etnología, ha sido discípula de José Miguel de Barandiaran durante sus años de docencia en la Cátedra de Lengua y Cultura Vasca de la Universidad de Navarra; Secretaria del Grupo de Investigación ETNIKER-NAVARRA.

Agustin Erkizia Olaizola

UPV/EHUko Gipuzkoako Errektoreordea

Doctor en Ciencias Económicas y Empresariales por la UPV/EHU (2012) y profesor de Contabilidad de la UPV/EHU desde 1989. Es autor de un libro y coautor de tres libros y de más de 25 artículos científicos. Ha participado en 11 proyectos de investigación, en 18 contratos de I+D con empresas y/o administraciones y ha codirigido una tesis doctoral. Ha dirigido el posgrado Herri Erakundeen Kudeaketa (HEREKU) (2002-2008) y es el vicerrector de Campus de Gipuzkoa de la UPV/EHU (2017-actualidad). Es miembro del grupo de investigación ETICOP-IT (Ética en Comunidades de Práctica / Ethics in Communities of Practice Ikerketa Taldea). Es cofundador de la asociación Biziraun, Maite dugun norbaiten suizidioak mindutako pertsonen elkartea / Asociación de personas afectadas por el suicidio de un ser querido, y ha participado en la organización de los siguientes cursos de verano: "Prevención, intervención y postvención en la conducta suicida: una tarea comunitaria (2017)", "El suicidio: abordaje multidisciplinar (2018)", "Suicidio: duelo y prevención (2019)", "Entre el enigma y el

estigma: una mirada a la realidad del suicidio (2020)” y “Abordaje del fenómeno del suicidio desde diferentes perspectivas (2021)”.

Juan Inazio Hartsuaga Uranga

EAZ gradua (1980) eta Euskal Filologia (1. eta 2. urtea, 1979-80) Deustuko Unibertsitateko Donostiako Kanpusean. • DEA “Ahozko Tradizioen Semiologian” Pariseko École des Hautes Études en Sciences Sociales ikastetxean. • Hizkuntzalaritzan Doktore (Études Basques) Paueko Unibertsitateko Baionako Kanpusean (1986). LANBIDEA kudeaketa postuetan izan dut beti, gehienetan industriarekin lotuta, eta aldiari behin hortik kanpo ere. • Euskaldunon Egunkaria-ko zuzendari komertziala eta zuzendaritza batzordeko kidea (1990-91). • Hizkuntz Eskubideen Behatokiko zuzendaria (2003-2004). • Ataungo Udaletxerako Euskal Mitologiaren Museoaren proiektua (2008) • Azken urteotan Afrikarako hainbat lankidetzako proiektu prestatu ditut. BESTELAKO JARDUNAK • EUSKADI IRRATIko Faktoria saioko kolaboratzaile ohia; “Euskaldunak euskaraz ETBn” kanpaina eta sinadura bilketaren eragilea; Zuzeu.com-eko parte-hartzailea; ESKAILEREAN EUSKARAZ taldeetako sortzailea; NAIZ IRRATIko Bigarren Kafea saioko kolaboratzailea. IDAZLAN NAGUSIAK • Euskara Zabaltzeko Marketin Plangintza, 1980, EAZ graduko tesina, Gipuzkoako Foru Aldundiak saritua (Argitaratu gabea). • Euskal mitologia konparatua (Kriseilu 1986) • Jentilen Akabera (Kriseilu 1987)

Fermín Leizaola Calvo

Analista de materiales de construcción y etnógrafo. Miembro de la S. de C. ARANZADI desde 1958, en el que dirige el Dpto de Etnografía, además de Eusko Ikaskuntza y miembro de número de la R.S.B.A.P. Se inició con investigaciones en el mundo de la espeleología. Posteriormente y observando los modos de vida (medicina, ritos, costumbres, etc.) de los pastores se introdujo en el estudio de la cultura material del mundo rural (baserritarras, ikazkiñak), arquitectura vernácula, aperos, sistemas de caza, recipientes etc. de Euskal Herria y zonas aledañas. Entre otros trabajos publicados se pueden mencionar: El Atlas Etnolingüístico de Euskal Herria (1974-1990, dos volúmenes). Autor del proyecto ZAHARKINAK que se expuso en 17 municipios de Gipuzkoa, siendo visitado por 75.000 personas. En él se recogían objetos (más de 24000), aperos, muebles, herramientas, etc. que cedían baserritarras, artesanos, pastores, entre otros. Durante el mes que duraba la exposición se fotografiaban los objetos, hacia una ficha, etc. Autor del libro Euskalerriko Artzaiak; la Cultura Pastoril y la Cultura Agrícola (Enciclopedia Euskaldunak); Notas sobre el pastoreo en Gorcebia; de los cuadernos de diapositivas comentadas sobre Etnografía y Arquitectura popular

Jose Antonio Mugica

Amaia Vicente Flores

2012 “Energia-eraginkortasuna eta auditoretza energetikoak enpresan” ikastaroa (200 ordu). Ignacio Ellacuría Ikastegia, Vitoria-Gasteiz. 2008 Ingurumen Zientzietan Lizentziatua. EHUko Farmazia Fakultatea, Vitoria-Gasteiz. 2007 “Ingurumen Kudeaketa Enpresan” ikastaroa (30 ordu). EHUko Farmazia Fakultatea, Vitoria-Gasteiz. Gaur egun Amaia Vicente Flores, lazkaotarra, Ingurumen Zientzietan Lizentziatua da Euskal Herriko Unibertsitatean. Artelatz Ingurumen Zerbitzuak S.L. enpresako langilea 2012az geroztik, Gipuzkoako Parketxe Sarea fundazioak kudeatzen duen Aralarko parketxe hedatuari lotuta burutu du bere lan-ibilbide ia osoa; zehazkiro, Ataungo Barandiaran museoan eta Lizarrusti parketxean koordinatzaile modura, arreta- eta dinamizazio-zereginetan. Urte horietan guztietan milaka bisitariei (norbanakoak, ikastaldeak, askotariko taldeak) JM Barandiararen lana eta Aralarko ondarea ezagutzera ematen ahalegindu da. 2012 - 2013 Haizea Ikerketa S.L. aholkularitzan laguntza teknikoa eskaini ingurumen arloko proiektu desberdinetan.

José Zufiaurre Goya,

Tarifs inscription

PRESENCIAL

JUSQU'AU 07-09-2023

Général

0 EUR

Lieu

Herri Antzokia

15G, 20211 Ataún, Gipuzkoa

Gipuzkoa